

Bruselj, 7.12.2016
COM(2016) 942 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

EVROPSKA SOLIDARNOSTNA ENOTA

EVROPSKI SOLIDARNOSTNI ENOTI NAPROTI

I. Solidarnost v Evropi

Evropska unija temelji na solidarnosti: solidarnosti med njenimi državljani, čezmejni solidarnosti med njenimi državami članicami in solidarnosti, ki je del njenega delovanja znotraj in zunaj meja Unije. Solidarnost je ena od skupnih vrednot, ki je ljudem po vsej Evropi zelo pomembna. Opredeljuje evropski projekt, ki bi ga bilo treba nenehoma oblikovati in krepiti. Je del družbenega tkiva in z njeno pomočjo evropske sanje navdihujejo vedno nove generacije. Evropska unija pomeni več kot le skupna pravila, institucije ali trgi: je skupnost vrednot.

Z večjo solidarnostjo bo Evropa ostala povezana, saj ta zagotavlja potrebno enotnost, da se lahko z močno moralno držo odzivamo na sedanje in prihodnje krize. Prav tako zagotavlja jasne usmeritve, ki vodijo mlade pri njihovih prizadevanjih za boljšo Unijo. V njihovih srcih in glavah sta moč in pamet za nadaljevanje evropskega projekta, zato je moralna dolžnost sedanjih voditeljev, da jih na to dobro pripravijo.

Predsednik Juncker je v govoru o stanju v Uniji 14. septembra 2016 predstavil zamisel o evropski solidarnostni enoti:

*„Mnogi mladi, družbeno naravnani ljudje v Evropi so pripravljeni pomembno prispevati v družbi in biti solidarni. Zanje lahko ustvarimo priložnosti, ki jim bodo to omogočale. **Solidarnost je lepilo, ki veže našo Unijo.** [...] Mladi po vsej Evropi bodo lahko prostovoljno ponudili svojo pomoč pri odzivanju na krizne razmere, [...] razvijali [bodo lahko] svoje spretnosti, pri čemer ne bodo samo delali, ampak tudi pridobili neprecenljive humanitarne izkušnje.“*

Mladim Evropejcem moramo ponuditi boljše in dostopnejše priložnosti za izražanje solidarnosti. Evropska solidarnostna enota bo povezovala zavzete mlade, ki so pripravljeni sodelovati in si prizadevati za skupni solidarnostni projekt. Ta dragocena izkušnja bo navdihnila in opolnomočila mlade, ki želijo pomagati, se učiti in razvijati. Cilj je, da bi se do leta 2020 evropski solidarnostni enoti pridružilo prvih 100 000 mladih Evropejcev.

Evropska solidarnostna enota bo okrepila temelje solidarnostnega dela po vsej Evropi. Omogočila bo razširitev podlage za podporo organizacij po vsej Evropi, ki mladim ponujajo priložnosti za solidarnostno delo. Izpolnjevala bo potrebe ranljivih skupnosti ter javnih nacionalnih in lokalnih struktur na številnih področjih, kot so zagotavljanje hrane za ljudi v stiski, čiščenje gozdov in obal, podpora prizadetim regijam ali pomoč pri vključevanju beguncev.

II. Skrajni čas za evropsko solidarnostno enoto

Veliko jih že sodeluje ...

Mladi Evropejci bi bili radi dejavno vključeni v svoje skupnosti. Približno polovica jih je včlanjenih v vsaj eno organizacijo. Med najbolj priljubljenimi dejavnostmi so športni klubi (29 %), mladinski klubi ali organizacije (16 %), lokalne organizacije, ki podpirajo lokalne skupnosti (11 %), in kulturne organizacije (10 %). Četrtnina mladih v Evropski uniji je bila v preteklih 12 mesecih vključena v organizirane prostovoljne dejavnosti, zlasti dejavnosti, povezane z dobrodelnostjo, humanitarno in razvojno pomočjo, varstvom okolja, izobraževanjem, usposabljanjem in športom.¹

V okviru Evropskega socialnega sklada in pobude za zaposlovanje mladih je mladim ponujena priložnost, da v domači državi sodelujejo pri dejavnostih, ki prispevajo k socialni vključenosti in integraciji, ter tako pridobijo delovne izkušnje, hkrati pa izrazijo solidarnost z ogroženimi skupnostmi in ljudmi v stiski po vsej EU.

... vendar bi jih lahko to počelo še precej več ...

Pripravljenost za prostovoljstvo presega možnosti, ki so na voljo. Le 6 % mladih pravi, da so zaradi prostovoljnega dela bivali v tujini, od tistih pa, ki pravijo, da tega niso počeli, jih 88 % meni, da za to niso imeli možnosti. Na splošno več kot štiri desetine mladih Evropejcev pravijo, da bi si želeli delati, študirati ali se usposablјati v drugi evropski državi².

Tekoča študija³ kaže, da je bilo v EU v letu 2015 v sektorjih, povezanih s solidarnostjo, zaposlenih več kot 40 milijonov ljudi. Za primerjavo – po ocenah na področju socialnega vključevanja in socialnega varstva, vključno s sprejemom in vključevanjem prosilcev za azil in migrantov, trenutno dela 170 000 oseb. Ocenjuje se, da je več delavcev zaposlenih v sektorjih, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Podatki s portala EURES⁴ glede potencialnega interesa kažejo, da približno 80 000 iskalcev zaposlitve išče delo v tujini v sektorjih, povezanih s solidarnostjo.

... in nekatere skupine se temu posvečajo bolj kot druge ...

Raziskave kažejo, da bi bilo za mlade iz vseh družbeno-demografskih skupin mogoče izboljšati udeležbo v prostovoljnih dejavnostih. V organiziranih prostovoljnih dejavnostih pogostejše sodelujejo mladi, ki so izobraževanje končali pri starosti 20 let ali več (26 %), kot mladi, ki so izobraževanje končali pri starosti 16–19 let (20 %) oziroma 15 let ali manj (15 %). V letu 2014 je le malo več kot četrtnina mladih, ki so sodelovali pri organiziranem prostovoljnem delu, prejela neke vrste uradno priznanje (npr. potrdilo ali diplomo).

Za delo v drugih državah članicah EU obstaja med mladimi veliko zanimanje, ki ga v okviru obstoječih programov ni mogoče v celoti izpolniti. Od začetka programa Tvoja prva zaposlitev EURES v okviru programa za zaposlovanje in socialne inovacije (2014–2020) je bilo po 8 615 prijavah in prošnjah za pomoč napotenih le 1 469 oseb.

¹ Eurobarometer „Evropska mladina“ („European Youth“), 2015 (Evropska komisija, 408).

² Eurobarometer Evropskega parlamenta z naslovom „Evropska mladina 2014“ (EP EB395).

³ Prihodnje poročilo o povpraševanju po delovni sili v EU v sektorjih, povezanih s solidarnostjo.

⁴ Ocena, ki temelji na trenutnem stanju novembra letos. Portal zbira prosta delovna mesta in posameznikom omogoča, da iščejo zaposlitev in ustvarijo svoj življenjepis prek spleta, da jih lahko nato poiščejo delodajalci, prijavljeni na portal. Izobrazba, delovne izkušnje in želeno delovno mesto se lahko navedejo v predlogi življenjepisa.

... zato si mora evropska solidarnostna enota zastaviti visoke cilje in nuditi pomoč vsem.

Skupaj to kaže, da povpraševanju med mladimi ni zadoščeno, in sicer ne samo po solidarnostnih prostovoljnih dejavnostih, temveč tudi po delovnih mestih na področju solidarnosti doma in v tujini. Skupna tema je v solidarnost usmerjeno ukrepanje. Ponuditi bi bilo treba številnejše možnosti boljše kakovosti, ki bi zajemale širok spekter dejavnosti, hkrati pa nudile ustrezno usposabljanje ter formalno priznanje pridobljenih spretnosti in izkušenj. Dejavnosti bi morale zajemati širok nabor spretnosti za zagotovitev visoke udeležbe. Udeleženci evropske solidarnostne enote, ki bi radi izboljšali svoje zaposlitvene možnosti, hkrati pa prispevali k solidarnosti, potrebujejo več priložnosti.

III. Cilji, načela in dodana vrednost

Glavni cilj evropske solidarnostne enote je krepitev kohezije in spodbujanje solidarnosti v evropski družbi. Omogočila bo sodelovanje več mladih v širokem naboru solidarnostnih dejavnosti, bodisi prek prostovoljnega dela bodisi s pridobitvijo poklicnih izkušenj pri reševanju težavnih razmer v Evropi. Evropska solidarnostna enota bo nacionalnim in lokalnim organom ter nevladnim organizacijam in podjetjem pomagala pri njihovih prizadevanjih za obvladovanje različnih izzivov in kriz, hkrati pa podpirala sodelujoče mlade. Evropska solidarnostna enota bo temeljila na vrednoti solidarnosti. Kot je opredeljeno v izjavi o poslanstvu evropske solidarnostne enote, bo ta združevala mlade, da bodo lahko zgradili bolj vključujočo družbo, ki bo podpirala ranljive skupine in reševala družbene izzive. Ta dragocena izkušnja bo navdihnila in opolnomočila mlade, ki želijo pomagati, se učiti in razvijati.

Njene dejavnosti bodo temeljile na sklopu ključnih načel, ki jih bodo morali upoštevati mladi udeleženci. Med drugim se nanašajo na spoštovanje človekovega dostojanstva in človekovih pravic, spodbujanje poštene in pravične družbe, pomembno prispevanje k družbi, spoštovanje pravil in praks, ki veljajo v sodelujočih organizacijah, ali prostovoljno odločitev mlade osebe, da sodeluje v evropski solidarnostni enoti. Vsi mladi bi morali imeti možnost za sodelovanje, ne glede na njihovo družbeno okolje, izobrazbo, spretnosti ali invalidnost.

Vse sodelujoče organizacije (ali posredniške organizacije, ki podpirajo napotitve v okviru sklopa poklicnih dejavnosti – kot na primer javni zavodi za zaposlovanje) bodo morale podpisati listino, v kateri bodo določene njihove pravice in odgovornosti na vseh stopnjah solidarnostne izkušnje: pri prijavi, med izbirnim postopkom ter pri dejavnostih pred napotitvijo, med opravljanjem dela in po koncu sodelovanja. V listini bo zapisano tudi, da morajo sodelujoče organizacije udeležencem evropske solidarnostne enote zagotoviti varne življenjske in delovne pogoje. Te organizacije ali organizacije, ki podpirajo napotitve, bodo zagotavljale tudi potrebno usposabljanje in podporo, da se udeležencem omogoči izpolnjevanje njihovih nalog. Sodelujoče organizacije bodo po koncu napotitve udeležencem izdale potrdila in po možnosti tudi dokumentirale učne rezultate, ki jih bodo udeleženci pridobili med razporeditvijo na delovno mesto. Poleg tega sodelujoče organizacije od udeležencev evropske solidarnostne enote ne smejo zahtevati nikakršnih finančnih prispevkov ali provizij.

Evropska solidarnostna enota bo združevala dva dopolnjujoča se sklopa: prostovoljske in poklicne dejavnosti.

Sklop prostovoljstva bo okrepil in razširil obstoječi sistem Evropske prostovoljske službe, ki se financira v okviru programa Erasmus+. V preteklih 20 letih je bilo vanjo vključenih približno 100 000 mladih, in sicer na podlagi jasnih standardov kakovosti, kot na primer akreditiranja organizacij, prav tako pa je dokazala, da zmore prispevati k razvoju spretnosti in kompetenc mladih, ki so potrebne za aktivno sodelovanje v družbi in pri iskanju zaposlitve. 70 % prostovoljcev Evropske prostovoljske službe meni, da imajo zaradi izkušenj s prostovoljnim delom večje možnosti za zaposlitev, 74 % jih meni, da imajo večje podjetniške spretnosti, in 85 % jih pravi, da so izboljšali svoje sposobnosti za timsko delo.

Sodelovanje v sklopu prostovoljstva evropske solidarnostne enote bi moralo za vsako mlado osebo pomeniti pomemben dosežek in prednost pri iskanju zaposlitve. Za številne mlade Evropejce bi solidarnostna enota odprla novo priložnost za osmišljeno dejavnost, ki bi bila lahko odskočna deska za njihovo zaposlitev.

Evropska solidarnostna enota bo temeljila na pravni podlagi zadevnih programov in podpirala mlade pri opravljanju prostovoljske službe, ki bo trajala najmanj dva in največ dvanajst mesecev, in sicer v tujini ali v njihovi državi. Začetek njenega izvajanja bo temeljil predvsem na ustaljenem in učinkovitem omrežju nacionalnih agencij Erasmus+. Druge prostovoljske dejavnosti se bodo financirale iz obstoječih programov, kot so LIFE, Evropa za državljane, Sklad za azil, migracije in vključevanje, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski sklad za regionalni razvoj ter program Zdravje. Potni stroški, nastanitev, prehrana, zavarovanje in žepnina za udeležence, ki bodo napoteni na prostovoljno delo, se bodo praviloma krili iz sredstev EU.

Sklop poklicnih dejavnosti bo mladim ponudil priložnost za zaposlitev, delovno prakso ali vajeniško delo v različnih sektorjih, ki se ukvarjajo s solidarnostnimi dejavnostmi v tujini ali svoji državi in potrebujejo zelo motivirane mlade ljudi s socialnim čutom. Postopoma bo vzpostavljen prek partnerstev z javnimi organi in službami (zlasti javnimi zavodi za zaposlovanje), obstoječimi nevladnimi organizacijami in organizacijami, ki so dejavne v teh sektorjih, pri čemer bo na primer temeljilo na partnerstvih, ki že obstajajo za sklop prostovoljstva. Prek teh partnerstev bo potekalo povezovanje udeležencev evropske solidarnostne enote z dejanskimi ponudbami. Poklicne napotitve bodo trajale od dveh do dvanajstih mesecev, delovno mesto pa bo za polni ali skrajšani delovni čas. Sprva se bodo dejavnosti financirale v okviru programa EU za zaposlovanje in socialne inovacije ter drugih obstoječih programov EU, kot sta Sklad za azil, migracije in vključevanje ter Evropa za državljane.

Dejavnosti v okviru poklicnega sklopa bodo dopolnjevale delo, ki ga opravljajo nacionalni zavodi za zaposlovanje in zlasti Evropska mreža za zaposlovanje (EURES), ki na splošno podpira obveščanje in napotitev delavcev v državah članicah EU. Z osredotočanjem na vrednote solidarnosti bo evropska solidarnostna enota obogatila obstoječe prakse zaposlovanja na nacionalni ravni in ponudila nove možnosti tistim kategorijam mladih, ki doslej niso bili deležni pomoči.

Z udeleženci, napoteni na delovno mesto, vajeništvo ali pripravništvo, bo podpisana pogodba o zaposlitvi v skladu z nacionalnim regulativnim okvirom države gostiteljice. Za vajeništva in pripravništva bo predvidena podpora EU za dnevnice. Pri krajšanih mladim ljudem, ki se soočajo z dodatnimi ovirami pri vstopanju na trg dela (npr. mladi ljudje, ki živijo v revščini ali so invalidi), bi bila lahko namenjena dodatna pomoč. Udeleženci, ki so bili napoteni na delovno mesto, bodo vedno prejeli uradno pogodbo o zaposlitvi in plačo v skladu z lokalno zakonodajo, predpisi in kolektivnimi pogodbami. Tako bodo udeleženci zavarovani prek nacionalnih sistemov socialne zaščite. Za

zagotovitev rezultatov, ki bodo privedli do vključevanja mladih udeležencev na trg dela, bo potrebno dejavno sodelovanje javnih zavodov za zaposlovanje.

Tako v okviru sklopa prostovoljstva kot v okviru sklopa poklicnih dejavnosti bodo udeleženci prejeli potrdilo o vsem, kar so počeli med napotitvijo. Komisija bo spodbujala tudi ocenjevanje in potrjevanje spretnosti, pridobljenih v evropski solidarnostni enoti.

Dodana vrednost evropske solidarnostne enote bo to, da bo služila kot osrednja točka za solidarnostne dejavnosti po vsej Evropski uniji. V sodelovanju z državami članicami in deležniki na nacionalni ravni in na ravni EU bo dopolnjevala obstoječe nacionalne sisteme in krepila njihove temelje z združevanjem finančnih instrumentov. Kombinacija enotne vstopne točke, dveh sklopov dejavnosti, uspešnega in učinkovitega orodja za izbor in povezovanje, dodatkov, zavarovanj in potrdil bo mladim omogočila, da bodo lahko po vsej Evropi izražali vrednote solidarnosti.

Sodelujoče organizacije⁵ se bodo lahko oprle na evropsko solidarnostno enoto in zaposlile njene udeležence, to pa bo pomagalo pri okrepitvi njihovih dejavnosti v lokalnem okolju v korist državljanov in družbe kot celote. Sodelovanje v evropski solidarnostni enoti bi lahko sodelujočim organizacijam omogočalo večjo izbiro potencialnih delavcev oziroma prostovoljcev s spretnostmi, ki jih potrebujejo. Poleg tega bi lahko na ta način koristno promovirale socialno odgovorne temelje svoje organizacije ali podjetja.

IV. Časovni razpored in glavne značilnosti evropske solidarnostne enote

Postopen pristop

Evropska solidarnostna enota bo vzpostavljena postopoma v tesnem sodelovanju z deležniki na vseh ravneh. V prvi fazi, ki se začne s tem sporočilom, bodo lahko mladi, ki želijo izraziti svoj interes za pridružitvev evropski solidarnostni enoti, to storili na posebni spletni strani za prijavo v okviru evropskega mladinskega portala (<http://europa.eu/solidarity-corps>). Prijava bo hitra in preprosta. Prvi sklop storitev, ki bo na primer zajemal usposabljanje in spletno jezikovno podporo, bo na voljo že v prvi fazi izvajanja.

Prva faza bo vključevala uporabo obstoječih finančnih programov in sredstev za podporo napotitev udeležencev evropske solidarnostne enote. Sodelujoče organizacije se bodo lahko prijavile za financiranje projektov v okviru teh programov, kar jim bo omogočalo zaposlovanje udeležencev evropske solidarnostne enote.

Pregled različnih možnosti financiranja, tako za sklop prostovoljstva kot za sklop poklicnih dejavnosti, je predstavljen v nadaljevanju⁶.

(a) Program Erasmus+ (evropska prostovoljska služba)

⁵ V okviru pobude evropske solidarnostne enote se izraz „sodelujoča organizacija“ uporablja za opredelitev vsakega javnega ali zasebnega organa, ki bo sodeloval v evropski solidarnostni enoti z zagotavljanjem napotitev udeležencev enote, in sicer v obeh sklopih pobude. Evropska solidarnostna enota je odprta za vse subjekte, ki ponujajo možnosti za prostovoljno delo ali možnosti poklicne narave, ki spadajo v okvir evropske solidarnostne enote in njenih dejavnosti (npr. nevladne organizacije, javni organi, institucije, podjetja).

⁶ Iz zneska, določenega za vsak program, se bodo krili tudi stroški udeležbe in s tem povezanih storitev. Poleg tega bodo sprva programi, kakršna sta Sklad za azil, migracije in vključevanje ter Evropa za državljane, podpirali pobudo evropske solidarnostne enote s širšimi ukrepi. Zato se morajo zgoraj navedeni zneski šteti za najvišji možen prispevek k tej pobudi.

Proračun evropske prostovoljske službe za leto 2017 za dejavnosti v okviru evropske solidarnostne enote znaša približno 58 milijonov EUR. Delovni program ERASMUS+ za leto 2017 bo omogočil, da se bo lahko prostovoljski sklop evropske solidarnostne enote podprl v okviru obstoječe sheme, saj bodo na voljo precejšnji deli njegove sedanje strukture in možnosti.

(b) Program za zaposlovanje in socialne inovacije

V sklopu poklicnih dejavnosti evropske solidarnostne enote se bo v okviru delovnega programa za zaposlovanje in socialne inovacije za leto 2017 začel pilotni projekt za podporo čezmejnih napotitev, ki bo temeljil na izkušnjah s shemo Tvoja prva zaposlitev EURES in strokovnem znanju javnih zavodov za zaposlovanje. V državah EU bo vzpostavljen konzorcij med posredniškimi organizacijami, kot so javni zavodi za zaposlovanje, nevladne organizacije in ustanove za usposabljanje. Organizacije, ki bodo del konzorcija, bodo izvajale dejavnosti ozaveščanja in obveščanja za mlade in delodajalce, ki želijo podpirati solidarnostne dejavnosti, zagotavljale pomoč in smernice za povezovanje prijavljenih mladih z delodajalci ter zagotavljale podporo prek usposabljanja in usmerjanja v zvezi z napotitvami. Predlaga se skupni proračun v višini 14,2 milijona EUR, projekti pa bi se lahko začeli junija 2017. Konzorcij bo med drugim uporabljal informacije o trgu dela v zvezi s prostimi delovnimi mesti, ki jih bodo registrirali in obdelali javni zavodi za zaposlovanje.

(c) Program LIFE

Program bo upravičence spodbujal, da v vse projekte, ki se trenutno izvajajo, vključijo mlade iz evropske solidarnostne enote. V letu 2016 bo objavljen poseben razpis za zbiranje predlogov za prostovoljske dejavnosti v zvezi z ohranitvijo vseevropskega omrežja varovanih naravnih območij Natura 2000 v višini 2 milijonov EUR, kar bo omogočilo napotitve udeležencev evropske solidarnostne enote znotraj posamezne države. V letu 2017 se bo program LIFE povezal s programom Erasmus+ za okrepitev okoljskega sklopa evropske prostovoljske službe in ga razširil na okoljske in podnebne ukrepe čezmejnih napotitev. Nov razpis za zbiranje predlogov za t. i. tradicionalne projekte bo objavljen aprila 2017 in bo kandidate spodbudil, da v projekte vključijo razvoj in podporo mrež mladih prostovoljcev. Preučene bodo tudi možnosti v okviru programa LIFE za podporo sklopa poklicnih dejavnosti evropske solidarnostne enote.

(d) Program Evropa za državljane

Program bo nosilce projektov, ki se začnejo z avgustom 2017, spodbujal, naj vanje vključujejo mlade iz evropske solidarnostne enote. Za leto 2018 bo objavljen nov razpis za zbiranje predlogov za nepovratna sredstva za poslovanje z dodatno zahtevo, da bodo morale organizacije, ki so jim sredstva dodeljena, zaposlovati udeležence evropske solidarnostne enote. Zato bo pomemben sklop „projektov civilne družbe“. Letni proračun bo znašal približno 3,5 milijona EUR.

(e) Sklad za migracije, azil in vključevanje

V letu 2016 bo najmanj 9,5 milijona EUR na voljo za projekte, ki spodbujajo vključevanje državljanov tretjih držav, razpisi za zbiranje predlogov pa bodo spodbujali sodelovanje udeležencev evropske solidarnostne enote. Projekti bi se lahko začeli izvajati sredi leta 2017. V letu 2017 bo še en pomemben razpis za podporo vključevanja državljanov tretjih držav. Med prednostnimi nalogami bo izrecno navedena evropska solidarnostna enota. Projekti bi se lahko začeli izvajati konec leta 2017.

(f) Evropski sklad za regionalni razvoj Od leta 2017 bo v okviru operativne tehnične pomoči ESRR dodeljen 1 milijon EUR za mlade Evropejce, stare od 18 do 30 let, ki želijo od dveh do šestih mesecev sodelovati v okviru čezmejnega, transnacionalnega ali medregionalnega programa Interreg. Program bo dopolnjeval prostovoljski sklop evropske solidarnostne enote, in sicer prek „**projektnih partnerjev Interreg**“, ki bodo pomagali pri konkretnem projektu, ali „**poročevalcev Interreg**“, ki bodo podpirali program Interreg pri spodbujanju konkretnih rezultatov preteklih projektov.

(g) Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

Iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja bo zagotovljena podpora za projekte, ki vsebujejo elemente razvoja kmetijstva ali podeželja, in sicer z vključevanjem udeležencev evropske solidarnostne enote. Za financiranje teh projektov je namenjenega 1,3 milijona EUR iz proračuna za leto 2016 in 0,5 milijona EUR iz proračuna za leto 2017. Ta podpora Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja bo dopolnjevala zlasti prostovoljski sklop solidarnostne enote, ki bo namenjen dejavnostim varovanja narave v okviru programa LIFE.

(h) Program Zdravje

V letu 2017 se bodo upravičenci do nepovratnih sredstev za poslovanje spodbujali k vključevanju evropske solidarnostne enote. Po ocenah bodo za te nevladne organizacije na voljo sredstva v višini 60 000 EUR, da bodo lahko dejavno vključevale udeležence evropske solidarnostne enote v zdravstveni sektor. Na podlagi rezultatov ciljno usmerjenega ozaveščanja z zdravstvenimi deležniki bi bili lahko pripravljeni nadaljnji predlogi.

V drugi fazi bo ob upoštevanju prispevkov deležnikov izveden proces konsolidacije in intenzivne uvedbe evropske solidarnostne enote, ki bo potekal do leta 2020. Tudi za sklop poklicnih dejavnosti bodo preučene možnosti financiranja v okviru pobude za zaposlovanje mladih. Evropska solidarnostna enota v celoti (sklop prostovoljstva in sklop poklicnih dejavnosti) bi se morala financirati iz lastnih proračunskih vrstic, temelječ na ločeni pravni podlagi, ki bo predlagana do pomladi 2017, in morebitnih prilagoditev proračuna v okviru obstoječega finančnega okvira. Komisija bo uredila vse potrebno v zvezi s tem.

Širok razpon dejavnosti

Mladi se bodo lahko vključili v širok nabor dejavnosti. Dejavnosti bi lahko bile povezane s storitvami splošnega pomena, na primer na področju izobraževanja in mladinskih dejavnosti, zdravja, socialnega vključevanja in vključevanja na trg dela, pomoči pri zagotavljanju preskrbe s hrano in neprehrambenimi potrebščinami, gradnje zavetišč, gradnje, obnove in upravljanja objektov, sprejemanja, podpore in vključevanja migrantov in beguncev, pokonfliktnega doseganja sprave, varstva okolja in ohranjanja narave ali preprečevanja naravnih nesreč (razen takojšnjega odziva na nesreče, za katerega so potrebna bolj specializirana znanja in usposabljanje).

Evropska solidarnostna enota bo zajemala predvsem geografsko področje EU in, kadar bo to ustrezno, druge države, ki sodelujejo v različnih obstoječih finančnih instrumentih

in ki prispevajo k evropski solidarnostni enoti. Prijavili se bodo lahko mladi, državljani in prebivalci⁷ EU, stari od 17 in 30 let. Dejanske napotitve v evropsko solidarnostno enoto naj bi se začele pri starosti 18 let.

Večjezično spletišče z izboljšanimi storitvami in močno vizualno podobo

Orodje za prijavo v evropsko solidarnostno enoto je vključeno v evropski mladinski portal in ga je moč najti prek internetnih iskalnikov. Mladi lahko izrazijo svoj interes, tako da vpišejo osnovne osebne podatke, pri čemer se bodo v celoti spoštovala pravila o varstvu podatkov. Podrobnejše informacije, potrebne za oblikovanje celovitejšega profila udeležencev, bodo zbrane pozneje.

Orodja za prijavo bodo na voljo v 24 uradnih jezikih EU in prilagojena mobilnim napravam. Ob prijavi bodo lahko mladi opredelili, v katere države želijo biti napoteni, ali želijo biti prostovoljci ali delati (oziroma oboje), katera vrsta dejavnosti jih zanima ter kakšna znanja in izkušnje lahko prispevajo k dejavnostim evropske solidarnostne enote.

Vsaka sodelujoča organizacija ali posredniška organizacija, ki jo predstavlja, ki želi voditi projekte v okviru evropske solidarnostne enote, mora privoliti, da bo ravnala v skladu z listino evropske solidarnostne enote. Odvisno od izvedbenega instrumenta bodo zanje izvedeni pregledi za akreditacijo ali pa se bo od njih zahtevalo, da izpolnjujejo visoke standarde kakovosti v primeru izvajanja takšnih projektov. Nato bodo lahko med mladimi, prijavljenimi v podatkovni zbirki evropske solidarnostne enote, poiskale primerne kandidate. Materiali in orodja za ponujene storitve, kot so posebna usposabljanja, orodja za jezikovno usposabljanje in izdajanje potrdil, se bodo postopno razvijala.

Mladi se bodo redno obveščali in dejavno usmerjali v solidarnostne dejavnosti. Spletna aplikacija se bo posodobila, da bo omogočeno oblikovanje skupnosti udeležencev, vključenih v dejavnosti evropske solidarnostne enote. Načrtovane so tudi številne pobude, s katerimi bi spodbudili dejavno sodelovanje pri mladih, ki so se prijavi, v obdobju med prijavo in prvo razporeditvijo na delovno mesto, na primer elektronski bilteni z najnovejšimi informacijami o evropski solidarnostni enoti in dejavnostih, ki jih organizirajo predstavništva Komisije, na katere bodo povabljeni prijavljeni mladi. Predvidena je tudi spletna platforma za udeležence evropske solidarnostne enote, prek katere bi si lahko mladi in organizacije izmenjevali izkušnje.

Razvita bodo dodatna informacijska orodja, ki bodo pomagala udeležencem evropske solidarnostne enote, da ostanejo v stiku in poiščejo projekte, hkrati pa bodo organizacijam in posredniškim organizacijam⁸ omogočala izbiro udeležencev za njihove projekte.

Evropska solidarnostna enota bo imela močno vizualno podobo, njena komunikacijska kampanja za ozaveščanje in ustvarjanje zanimanja pa se bo izvajala v vseh državah članicah. Kampanja se bo nadaljevala tudi v letu 2017 in bo osredotočena na prve napotitve ter izkušnje mladih udeležencev in sodelujočih organizacij.

⁷ Samo za sklop prostovoljstva.

⁸ Kar zadeva sklop poklicnih dejavnosti, bodo vse dejavnosti povezovanja potekale prek izbranih partnerstev, ki bodo vključevala ustrezne javne zavode za zaposlovanje.

V. Zaključek: priprave na evropsko solidarnostno enoto

Sodelovanje z deležniki

Za ustanovitev evropske solidarnostne enote je potrebna podpora in tesno sodelovanje s širokim krogom deležnikov, vključno z javnimi organi in združenji na mednarodni, evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, mrežami na ravni EU ali drugih ravneh, nevladnimi organizacijami in podjetji. Ti deležniki so vključeni v dejavnosti, ki so povezane s solidarnostjo in prostovoljstvom ali pa imajo ključno vlogo pri napotitvi mladih v evropsko solidarnostno enoto. Številne države članice imajo dolgoletno tradicijo in izkušnje na področju prostovoljstva, sama EU pa ima 20 let izkušenj z upravljanjem čezmejnih dejavnosti evropske prostovoljske službe. Evropska solidarnostna enota si bo pomagala z vsemi temi izkušnjami in ne bo nadomeščala obstoječih prostovoljskih sistemov, ki so jih vzpostavile države članice. Cilj je ugotoviti, katere potrebe ostajajo neizpolnjene, ter razširiti uspešne projekte in vanje vključiti več organizacij.

Za pripravo prve faze evropske solidarnostne enote je Komisija že začela dejavnosti ozaveščanja in ciljno usmerjena posvetovanja. To sporočilo temelji na njihovih dragocenih prispevkih.

Večina sodelujočih strani je podprla in poudarila potencial evropske solidarnostne enote za pomoč pri vključevanju, spodbujanju vseevropske in medgeneracijske solidarnosti, spodbujanju skupnih vrednot, zmanjšanju nacionalizma in splošni krepitvi pojma državljanstva. Ključna vprašanja so poudarjala: (i) potrebo po pristopu postopnega izvajanja, (ii) potrebo po dopolnjevanju z izpolnjevanjem neizpolnjenih potreb in ne le s ponavljanjem že obstoječih programov, (iii) potrebo po ponujanju več možnosti za mlade in po posodobitvi, razširitvi in zagotovitvi ustreznega financiranja, (iv) odločen poziv k vključujoči in neelitistični evropski solidarnostni enoti, ki bo podpirala udeležbo manjšin ter ranljivih skupin, (v) potrebo po prilagojenem usposabljanju in jasno opredeljenem potrjevanju pridobljenih spretnosti, (vi) temeljit nebirokratski postopek akreditacije ter (vii) potrebo po zagotovitvi, da prostovoljstvo dopolnjuje in ne nadomešča plačane zaposlitve.

Predstavniki nacionalnih organov, s katerimi so potekala posvetovanja, so poudarili potrebo po jasni strateški viziji za evropsko solidarnostno enoto, ki bi se lahko osredotočala na pomoč tistim, ki jo potrebujejo. Posledično bi lahko bile potrebe in zahteve lokalnih skupnosti pomembno merilo kakovosti za upravičene projekte. Med posvetovanjem z združenji, večinoma na evropski ravni, se je prav tako predlagala vzpostavitev virtualnega omrežja, prek katerega bi si lahko sodelujoče organizacije izmenjevale izkušnje in dobre prakse. Posamezne nevladne organizacije so menile, da je evropska solidarnostna enota velika priložnost, da Evropa ponovno spodbudi prostovoljstvo med mladimi. Poleg tega so nevladne organizacije poudarile potrebo po finančni podpori, s katero bi evropska solidarnostna enota postala dostopna tako za lokalne kot nacionalne nevladne organizacije, ter po vzpostavitvi enotnega spletnega portala za program. Predlagale so tudi izvedbo podrobnih posvetovanj z udeleženiimi organizacijami o njihovih potrebah.

Dialog z deležniki se bo okrepil v vseh fazah vzpostavljanja in delovanja evropske solidarnostne enote. Spodbujanju tega dialoga, zlasti med mladimi, bo namenjena posebna medijska kampanja. Komisija bo navezala stike tudi z državami članicami EU in drugimi solidarnostnimi organizacijami ter s tem poskrbela, da bo evropska solidarnostna enota dopolnjevala obstoječe solidarnostne programe.

Spremljanje napredka in sodelovanje z institucijami EU

Evropska komisija bo pozorno spremljala zanimanje za sodelovanje v evropski solidarnostni enoti, dejansko število napotitev in sektorje, ki jih bodo zajemale solidarnostne dejavnosti, in sicer ob upoštevanju splošnega cilja zagotavljanja, da imajo mladi v Evropi, ki jih to zanima, enake možnosti za sodelovanje v dejavnostih evropske solidarnostne enote ter da so napoteni tja, kjer je to potrebno.

Evropska komisija si bo nenehno prizadevala za krepitev projekta evropske solidarnosti, ki bo temeljil na dejavnem povezovanju in tesnem sodelovanju z deležniki, državami članicami in evropskimi institucijami.

Ključna vloga Evropskega parlamenta, Sveta in držav članic:

- odobritev evropske solidarnostne enote na najvišji ravni;
- spodbujanje nacionalnih organizacij in organov k polnemu sodelovanju pri iskanju priložnosti za udeležence evropske solidarnostne enote ter prispevanje k projektom, ki jih ta podpira;
- preučitev možnosti financiranja za evropsko solidarnostno enoto, tudi prek programov deljenega upravljanja;
- sodelovanje z Evropsko komisijo pri spodbujanju skupnih vrednot, na katerih temelji evropska solidarnostna enota;
- podpora nadaljnega razvoja evropske solidarnostne enote.